

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์แนวโน้มความสามารถในการชำระหนี้ต่างประเทศของรัฐบาลไทย 2) เสนอแนะนโยบายการคลังด้านการบริหารหนี้ต่างประเทศที่เหมาะสม โดยมีสมมุติฐานคือ รัฐบาลขาดความสามารถในการชำระหนี้ต่างประเทศ

วิธีการศึกษาในส่วนของการวิเคราะห์ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ การศึกษาความเคลื่อนไหวของดัชนีต่างๆ ที่แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ต่างประเทศ 22 ตัว ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ.2527 – 2543 และการวิเคราะห์นโยบายการคลังของรัฐบาล โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ข้าราชการประจำผู้ซึ่งรับผิดชอบงานในระดับนโยบายการคลังของประเทศ นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์การคลังและการศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. รัฐบาลไทยยังคงมีความสามารถในการชำระหนี้ต่างประเทศ เนื่องจากอัตราส่วนการชำระหนี้ต่างประเทศของรัฐบาลยังอยู่ในระดับที่ไม่เกินกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 9 ของรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศที่ได้จากการขายสินค้าและบริการในแต่ละปี อันเป็นระดับที่รัฐบาลสามารถบริหารจัดการหนี้ต่างประเทศได้ แต่อย่างไรก็ตาม พบว่ารัฐบาลไทยอาจจะประสบกับปัญหาการชำระหนี้ต่างประเทศในอนาคต โดยมีข้อพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ

1.1 ภาระหนี้ต่างประเทศในงบประมาณและการก่อหนี้จากต่างประเทศของรัฐบาลมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นมาโดยตลอด

1.2 อัตราส่วนการชำระหนี้ต่างประเทศของรัฐบาลมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นจนใกล้เคียงกับระดับเพดานที่รัฐบาลได้กำหนดไว้

1.3 การขยายตัวของภาคการส่งออกในปี พ.ศ.2544 จนถึงปัจจุบัน มีมูลค่าที่ลดลง ซึ่งจะส่งผลให้รายได้ที่จะนำไปชำระหนี้ต่างประเทศลดน้อยลง

2. นโยบายการคลังด้านการบริหารหนี้ต่างประเทศที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อความสามารถในการชำระหนี้ต่างประเทศควรมีข้อพิจารณา ดังต่อไปนี้ เช่น

2.1 ลดเพดานแผนการก่อหนี้เงินกู้ต่างประเทศ และให้ความสำคัญในการลงทุนในโครงการที่ก่อให้เกิดการเพิ่มผลผลิตให้แก่ระบบเศรษฐกิจ การสร้างรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ และส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศในระยะยาว

2.2 การแปลงหนี้ในลักษณะที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาระหนี้และความสามารถในการชำระหนี้ต่างประเทศในอนาคตของรัฐบาล ทั้งนี้เพื่อให้โครงสร้างหนี้มีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น

2.3 การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายด้านการบริหารหนี้สาธารณะ เพื่อให้รัฐบาลมีเครื่องมือในการบริหารหนี้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. การเพิ่มรายได้ของรัฐบาล โดยการปรับโครงสร้างและเพิ่มฐานภาษีอากร การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี และการเพิ่มประเภทการจัดเก็บภาษี เช่น การเก็บภาษีทรัพย์สิน การแปรรูปรัฐวิสาหกิจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันเชิงพาณิชย์และจัดหาเงินนำส่งรัฐได้เพิ่มขึ้นจะเป็นปัจจัยที่เป็นผลดีต่อความสามารถในการชำระหนี้ต่างประเทศของรัฐบาลไทย

การวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ต่างประเทศ นอกจากจะต้องพิจารณาถึงแนวโน้มการส่งออก ซึ่งเป็นแหล่งรายได้หนึ่งในรูปของเงินตราต่างประเทศแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงปริมาณการเคลื่อนย้ายของเงินทุนต่างประเทศ ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนและศักยภาพหรือความสามารถในภาคการผลิตภายในประเทศที่มีผลต่อการเพิ่มทุนของรายได้ประชาชาติ

The objectives of this study were 1) to analyze the external debt servicing capacity of Thai government 2) to project the appropriate fiscal policy on debt management. The hypothesis of this study was that Thai government was likely to face debt servicing difficulties.

The methodology of this research was done in 2 parts. The first part was for the movement of 22 indexes that indicated the external debt servicing capacity during 1984 – 2000. The second part was for analyze fiscal policy of Thai government. The primary and secondary data used in this study were obtained from related researches and from interviewees who were academic macro-economist and fiscal policy government officers.

The major findings can be summarized as follows :

1. Thai government still had debt servicing capacity because level of debt service ratio by external income from goods and services trading in each year could be controlled and managed in the criteria of not over 9%. However, it was predicted that Thai government was likely to encounter with the debt servicing difficulties in the future due to the consideration aspects.

1.1 The external debt burden in the government budget and the external debt loans tended to increase.

1.2 The level of debt service ratio tended to increase so much that it was close to the level of ceiling.

1.3 The decrease of export growth rate from 2001 to present would affect the income for the external debt paying ability.

2. The appropriate fiscal policy on external debt management should be proper and useful for the external debt servicing according to these following aspects :

2.1 Decrease the ceiling of external debt plan and concentrate productive public expenditure projects, generate foreign currencies and promote long run inter-competability of the country.

2.2 Swap debt in the way that would be useful for the external debt burden and Thai government's debt service capacity in the future. In order to make debt structure more flexible.

2.3 Refine or improve public debt management law for the efficiency of debt management.

3. Increase government revenue by re-structuring and enlarging tax base, improving taxation efficiency, innitiate property tax, and privatizing public enterprize would be the positive factors for the external debt servicing capacity of Thai government.

The external debt servicing capacity analysis should cover the trend of export, capital flow, risk from exchange rate and potential or ability of internal manufacturing sector which would affect to build-up national income.